НАРОДНО СЪБРАНИЕ
№ 49-354-04-204
Дата 26 / 09 / 3

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г- н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

На осн. чл. 80, ал. 1 от ПОДНС, внасяме предложение за изменение и допълнение на вече приетия на първо гласуване Закон за екстрадицията и европейската заповед за арест с № 49- 302- 01- 7 внесен на 13-ти април 2023-та година от Министерски съвет, както следва:

В § 5 текстът на предложения нов чл. 56а се изменя така:

„Чл. 56а. (1) В досъдебното производство, когато са налице основанията по чл. 63, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс, прокурорът издава Национална заповед за задържане на обвиняем и внася искане пред съответния първоинстанционен съд за разрешение за издаване на Европейска заповед за арест. Искането се придружава от издадената Национална заповед за задържане на обвиняемия и проект на Европейската заповед за арест.

(2) Съдът разглежда делото в тридневен срок от получаване на искането по ал. 1 еднолично в открито заседание с участие на прокурора и защитник на лицето, за което се иска издаването на Европейска заповед за арест.

(3) Съдът се произнася с определение, като преценява наличието на предпоставките по чл. 63, ал. 1 Наказателно-процесуалния кодекс по отношение

на представената Национална заповед за задържане и законосъобразността и пропорционалността на издаването на Европейската заповед за арест.

(4) Определението подлежи на обжалване с частна жалба и протест пред съответния въззивен съд в тридневен срок по реда на чл. 64, ал. 6-8 от Наказателно-процесуалния кодекс.

(5) Въз основа на влязлото в сила определение по ал. 3 прокурорът може да издаде Европейска заповед за арест.

(6) Издадената Европейска заповед за арест подлежи на обжалване пред съответния въззивен съд от обвиняемия в 7-дневен срок от датата, на която е узнал, че по отношение на него има издадена Европейска заповед за арест.

(7) Въззивният съд разглежда жалбата в тридневен срок от получаването ѝ в открито заседание с участието на прокурора и защитника на обвиняемия. На обвиняемия се осигурява възможност за пряко и виртуално лично участие от разстояние в съдебното заседание, ако такова желание е заявено с жалбата.

(8) Съдът извършва проверка на всички обстоятелства по ал. 3 и се произнася с определение, което обявява на страните в съдебното заседание. Определението не подлежи на обжалване с частна жалба или частен протест."

МОТИВИ:

С приетия на първо четене в Народното събрание законопроект за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, се цели удовлетворяване критериите за ефективна съдебна защита по смисъла на Член 8, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. По-специално, съгласно Решението по дело С-468/2020 г. на Съда на европейския съюз, *„не са изпълнени изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита, от която трябва да се ползва лице, срещу което е издадена европейска заповед за арест за целите на наказателното*

преследване, ако както европейската заповед за арест, така и съдебният акт, на който тя се основава, са издадени от прокурор, който може да бъде квалифициран като „издаващ съдебен орган" по смисъла на член 6, параграф 1 от това рамково решение, но не подлежат на съдебен контрол в издаващата държава членка преди предаването на издирваното лице от изпълняващата държава членка."

С внесения в Народното събрание законопроект се предвижда възможност за обжалване само на съдебния акт – определение, с който се постановява мярка „задържане" на търсеното лице, въз основа на която прокурорът може да издаде Европейска заповед за арест. В самото производство по определяне на мярката обвиняемият не участва, участва само неговият защитник, който не винаги има реален контакт с клиенти си. В производството по обжалване на тази мярка, макар да не е изрично предвидено в чл. 56а, ал. 3 от законодателното предложение, участието на обвиняемия също не е възможно, защото законът не предвижда участието му в главното производство. По-притеснителното е, че правото на ефективна съдебна защита на търсеното лице не се гарантира с така предвиденото обжалване, защото то не обхваща масовата хипотеза, в която това лице е обвинено задочно, не знае, че е обвиняем, съответно има назначен служебен защитник, който не може да получи от клиента си ценна за неговата защитата информация и доказателства, с които да осъществи реална и ефективна защита в едно реално и равнопоставено състезателно производство.

Така, извън предвидения с този законопроект съдебен контрол остават всички случаи, в които този контрол се развива без знанието на задочно обвиненото лице, а тези случаи са преобладаващи в производствата по издаване на Европейска заповед за арест. Накратко – в този случай няма знак на равенство между *„съдебен контрол"* и *„ефективна съдебна защита"*. Ефективна съдебна защита по смисъла на чл. 47 от Хартата и практиката на СЕС и ЕСПЧ по прилагането му, ще има тогава, когато съдебният контрол се осъществява по инициатива на засегнатото лице, лично или чрез неговия адвокат, но при всички положения след узнаването за издадената Европейска заповед за арест и преди фактическото му предаване. Следва да се отбележи в тази връзка, че последващото разглеждане на законосъобразността и пропорционалността на една вече изпълнена Европейска заповед за арест в едно друго производство с предмет една друга мярка – „задържане под стража", така както е предвидено в предложения чл. 59а, ал. 3, няма да постигне превантивното действие и реалния ефект от ефективната съдебна защита по смисъла на чл. 47 от Хартата, поради което и не може да замести липсващото право на лично обжалване на европейската заповед за арест от търсеното лице преди неговото предаване.

Гореизложеното налага приемане на законодателна уредба, позволяваща обжалване в разумни срокове и на Европейската заповед за арест, лично от обвинямия, след като той е узнал за нея.

Вносители:

Антон Т. Антонов

Надежда Йорданова

Людмила Ангелова